

Okuma Çağının Başlangıcı Meselesi

Cavit BİNBAŞIOĞLU

Bizde okuma çağının başlangıcı henüz çözülmemiş bir problem halindedir. Kimimiz çocuğun okula 6, kimimiz de 7 yaşında başlamasını isteriz. Bu sebeptir ki, zaman zaman bu problemin ortaya atılarak tartışıldığı görülmektedir. Bu tartışmalarda ileri sürülen tezler, çok kere, ilmi çalışmaların eseri olmaktan çok, şahsi düşünce ve kanaatlerimizin bir ifadesidir.

Burada her iki tezi tutanların fikirlerini inceliyecek değiliz. Sadece konumuzla ilgili olarak yapılmış araştırmaların sonuçlarını ortaya koymak ve bu araştırmalar karşısında düşünmek istiyoruz. Fakat bundan önce kanun ve yönetmeliklerimizin bu meseleyi nasıl ele almış olduklarını görelim:

İlkokullar Yönetmeliği'nin 4. maddesinde, ilk olarak 7 yaşını bitirmiş olan çocukların, sonra da 6 yaşını bitirerek 7 yaşına basmış olan çocuklardan beden ve ruh bakımından yeter derecede gelişmiş olanların okula kaydedilmesi istenmektedir. Daha sonra çıkan ve yönetmeliğin bu maddesini tabii olarak değiştiren 4274, 5955, 5956 sayılı kanunlarda okuma çağının başlangıcı 6 yaş olarak kabul edilmiştir. Bu kanunların ilgili maddeleri aynen şöyledir: «Her yıl eylül ayının sonuna kadar 6 yaşını bitirmiş olanlar... ilkokula devama mecburdur».

Küçük yaşta okula alınan çocukların okuma-yazma öğreniminde çektikleri güçlükler ilgililerce, bilhassa birinci sınıfları okutan meslektaşlarca çok yakından bilinmektedir. Öğrencilerin sınıfta kalmalarının sebeplerinden biri de belki budur. İlkokullarımızda durum böyle iken, bilhassa şehir ve kasabalarda bir kısım vatandaşlarımız — hayatını bir yıl erken kazansın endişesiyle — çocuklarını daha beş yaşında iken okula göndermek hevesini gösterirler; çocuklarını kollarından tutup okula getirirler; çocuğun okula gelmek istediğini, hattâ, hattâ 29 harfi bile bellediğini söylerler. Bu vatandaşlara, önce kanun buna müsait olmadığı, sonra çocuğun öğrenme yeteneğinin iyi ve gelişmemiş olduğu açıklanmak istenirse de, kısmen bunu ispat edecek ölçülerin yokluğun-

dan, kısmen de çocuk velisinin anlamamazlıktan gelişi yüzünden muvaffak olunamaz.

Bilindiği üzere, çocuk belli bir olgunluğa eriştikten sonra okula gelir. Sosyal, heyecan ve tecrübi bakımdan olan bu olgunluğa erişmemiş olan çocukların ilk okuma ve yazmayı öğrenemedikleri, ancak belli bir zekâ yaşı gösteren çocukların bunu kolaylıkla kavradıkları artık anlaşılmalıdır. Yazımızın sonundaki çizelge Amerika'da yapılan bir araştırmaya göre, gerçek yaşı tam 6 olan 6943 çocuğun zekâ yaşı bakımından dağılımlarını göstermektedir.

Grafikte zekâ yaşı ile ilk okuma öğrenimi arasındaki ilişki ayrı ayrı iki ölçüye göre tesbit edilmiştir. Burada dikkati çeken iki nokta vardır: Biri, her iki ölçüye ait grafik çizgisi aşağı yukarı aynı doğrultuyu takibetmektedir; diğeri de zekâ yaşı ile ilk okuma öğrenimi başarısı arasında erken görülen en yüksek ilgi ve bağlılık 6 yıl 6 ay zekâ yaşına sahip olan çocuklardadır.

Grafikte görülüyor ki, zekâ yaşı 6;6 (6 yaş, 6 ay) olan çocuklardan da ancak % 65-80 i okumayı öğrenemiyor. Zekâ yaşı itibariyle bundan aşağı olan çocukların okuma öğreniminde gösterdikleri başarı çok düşüktür: % 10-20.

Gerçek yaşı, yani takvim yaşı tam 6 olan çocukların zekâ yaşı bakımından dağılımlarını gösteren aynı çizelge ile grafiği bir arada incelersek şunları görürüz:

1 — Zekâ yaşı 6;6 yı bulmayan, 5,10 ve daha aşağı olan % 32 ile 5;11 den 6;3 e kadar olan % 15 — ki 6 takvim yaşındaki öğrencilerin % 47 si eder — okuma öğrenemiyor. Bunlar gibi, zekâ yaşları 6;4 ile 6;8 arasında olan ve toplamın % 16 sını teşkil eden çocukların da bir kısmı okumayı öğrenmekte güçlük çekiyor.

2 — Takvim yaşı tam 6 olan çocukların ancak % 37 si tam olarak okumayı öğrenebilmektedir. Buna 6;4-6;8 zekâ yaşı arasındaki % 16 çocuğun yarısını yani % 8 i de eklersek takvim yaşı tam 6 olan çocukların % 45 inin okumayı öğrenebildiklerini görürüz. Buna göre 6 yaşındaki çocukların en az % 50-55 i okumayı öğrenememektedir.

Bu sonuçlar, her ne kadar yabancı memleket çocukları üzerinde yapılan araştırmalara aitse de, bizim gözlemlerimize uygun düşmektedir.

SONUÇ:

Gerek ilmi araştırmaların sonuçlarına, gerekse gözlemlerimize göre 6 takvim yaşını bitirmiş olan çocukların % 50-55 ine okuma öğretilmemekte ve onların okulda ezilmelerine sebep olmaktadır. Bunun zararlı sonuçları açıktır: Bir ke-re çocuk, zihni faaliyet göstermek için sarfettiği enerji dolayısıyla beden gelişimi bakımından bir durgunluk gösteriyor. Yeter derecede zihni bir olgunluğa ermeden okula gelmiş olmasıyla de zamanından evvel harekete geçmiş olan öğrenme yetenekleri körleşiyor. Aynı şekilde sosyal olgunluğa ermemiş olduklarından da okul çevresine intibakta güçlük çekiyor. Çocuk ilk zamanlarda okula karşı bir heves, bir istek gösteriyorsa da, bir müddet sonra okuldan yılıyor; okula ancak devamlı teşviklerle gidebiliyor.

Birinci sınıfta ve dolayısıyla de diğer sınıflarda görülen sınıfta kalmanın sebepleri arasında ihtimal ki bu durumun önemli bir yeri vardır. Sınıfta kalmanın öğrenci psikolojisi üzerinde yarattığı derin izleri de bunlara eklersek 6 ve daha aşağı yaşlardaki bir çocuğu ilkokula göndermenin korkunç zararları ortaya çıkar.

Binlerce, hattâ milyonlarca çocuğumuzun hayatiyle ilgili olan bu nokta hiç de azımsanacak bir şey değildir. Unutmayalım ki, önce alacağımız bir tedbir, sonra alacağımız bir tedbirden daha iyidir. Bu bakımdan İlkokullar Yönetmeliğinin okuma çağının tesbiti ile ilgili hükmü, daha sonra çıkmış olan kanunlarımıza göre, ilmi esaslara daha çok uygundur. Gönül ister ki, yeni hazırlanan İlköğretim Kanunu bu gerçeği önemle dikkate alarak, 7 yaşını tam olarak bitirmiş olanların okula kaydedilmelerini sağlasın. Bu takdirde 7 yaşını bitirmiş olan çocukların büyük bir kısmı 6;6 (altı yıl altı ay) zekâ yaşına erişmiş olacaklarından okuma öğreniminde ve bütün okul hayatında güçlük çekmeyeceklerdir.

